

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

مرحله‌ی آماده‌سازی فایل

پیااده‌سازی	تصحیح و ویرایش اولیه	ذکر مآخذ	ویرایش دوم	تکمیل مآخذ و ویرایش نهایی

هجرت پیامبر اکرم ﷺ (اول ربيع الاول سال ۱ هـ.ق)

شب اول ربيع‌الاول، شبی است که پیامبر بزرگوار اسلام ﷺ بعد از سیزده سال تلاش و تکاپو در جهت ابلاغ رسالت در مکه، به سمت مدینه هجرت کردند و نیز شبی است که امیرالمؤمنین علیؑ بنابه توصیه‌ی رسول‌الله ﷺ در جای آن حضرت حُفَّتند؛ تا آن توطئه‌ای که برای از بین بردن پیامبر اکرم ﷺ تدارک دیده شده بود (قرار بود چهل مرد جنگی از چهل قبیله‌ی مختلف نیمه‌شب به خانه‌ی حضرت یورش برند و پیامبر ﷺ را در بستر به شهادت برسانند) واقع نشود.

امیرالمؤمنین علیؑ بعد از اطمینان یافتن از اینکه اگر به جای پیامبر ﷺ بخوابند، پیامبر ﷺ از دست کفار و مشرکین جان سالم به‌در می‌برند، با طیب‌خاطر و نهایت سرور و شادی در جای پیامبر اکرم ﷺ آرمیدند و نیمه‌های شب وقتی که آن چهل تن با شمشیرهای آخته یورش آوردند و بر سر بستر حاضر شدند تا پیامبر ﷺ را به شهادت برسانند، امیرالمؤمنین علیؑ سر از بالین برداشتند و فرمودند: با من چه کار دارید؟ گفتند:

اِه رسول الله ﷺ كجاست؟ حضرت فرمودند: مگر پیامبر ﷺ را دست من سپرده بودید که سراغ آن حضرت را از من می‌گیرید؟ اول حتی قصد به شهادت رساندن امیرالمؤمنین علی را کردند؛ اما بعد منصرف شدند. گفتند: سریع‌تر برویم پیامبر ﷺ را پیدا کنیم.

قرآن از این ایثار فوق‌العاده‌ی امیرالمؤمنین علی برای حفظ جان پیامبراکرم ﷺ به عظمت تجلیل کرد و در آیه‌ی دوپست‌وهفتم سوره‌ی بقره می‌فرماید: «وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَؤُفٌ بِالْعِبَادِ»^۱ از مردم کسی هست (یعنی امیرالمؤمنین علی) که جان خود را در راه بدست آوردن رضایت الهی ایثار می‌کند و به خدای متعال می‌فروشد و خدا نسبت به بندگان رؤف و مهربان است.

پیامبر ﷺ همان شب از مکه خارج شدند و به سمت مدینه حرکت کردند. حضرت در بین راه در غاری توقف داشتند؛ که آنجا هم با یک معجزه‌ی الهی عنکبوتی بر در غار تاری تنید و کبوتری هم در آستانه‌ی ورود به غار تخمی گذاشت. وقتی مشرکین جای پای پیامبر ﷺ و همراه او را تعقیب کردند و به در غار رسیدند، با این صحنه که مواجه شدند یقین کردند که ماه‌ها و چه‌بسا سال‌ها کسی وارد این غار نشده است. کسی که همراه پیامبر ﷺ بود از ترس به شدت می‌لرزید. قرآن کریم به صراحت می‌فرماید: پیامبراکرم ﷺ به آن کسی که از اصحاب و همراه ایشان بود فرمودند: نترس! غمگین

^۱ سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۲۰۷.

نباش! خدا با ماست؛ چرا خودت را گم کرده‌ای؟^۲ حال مقایسه کنید، امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَامُ را که با آن شهامت در بستر شهادت آرمیده‌اند و جانشان را سپر جان رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ کرده‌اند، با این کسی که همراه پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ راه افتاده است و در داخل غار طوری خودش را گم کرده و باخته است که پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ناگزیر برای این که او جزع و فزع نکند و از این طریق محلّ اختفای رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ لو نرود، او را به سکوت، آرامش، نترسیدن، غم نخوردن و امثال اینها توصیه می‌کنند.

در هر صورت هجرت پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ در شب اول ماه ربیع‌الاول سال اول هجری از مکه آغاز شد.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ

^۲. سوره‌ی توبه، آیه ی ۴۰.